

VERDAGUER

Fa trenta anys que morí En Verdaguer i vint-i-dos que morí En Maragall. Vuitanta-set anys que nasqué l'autor de *Canigó* i setanta-un anys que nasqué l'autor del «Cant espiritual». ¿Recorden prou bé les darreres generacions aquests dos noms il·lustres? En el moment que Catalunya, la nostra mare Pàtria, espera, unànime, veure reconeguda la seva personalitat nacional, ¿té prou presents aquests dos noms: Verdaguer, Maragall? Dotzenes de pobles i de viles de Catalunya que han bescanviat els noms més típics de llurs carrers o ravals pels dels darrers provincials exòtics d'anomenada han oblidat un deure elemental: el d'honorar el nom dels catalans veritables, herois de la Renaixença catalana.

Diu Maragall que la glòria de Verdaguer, l'autèntica, consisteix a haver revivat el foc sagrat del verb català en un temps en què «la nostra llengua estava partida en dues: la literària i la dels baixos usos del poble». Fou ell qui, «portant copsada en la seva ànima de poeta tota l'essència del nostre parlar que vivia en la llengua noble i popular ensems, alta i viva, és a dir, verament poètica en boca del poble del camp i de la muntanya», establí una sola llengua. Verdaguer fou l'avantguarda dels unificadors literaris.

Discutirem, com diu també En Maragall, la concepció estètica d'En Verdaguer, analitzarem el sentiment de vida que contenen les seves obres, ponderarem la seva eficàcia. Però en ell honorarem el primer Poeta de la nova Catalunya, el primer Restaurador de la llengua literària, un dels primer exaltadors de la Catalunya gran. Al costal del seu tèrbol iberisme, el seu franc catalanisme integral. (¿Recordeu els seus versos «Davant un mapa», que dedica a Marià Aguiló? «Mireu-la bé, mireu-la bé la Reina —Del nostre cor, l'aimada Catalunya: —D'una àliga que arrenca la volada— Sembla tenir l'altívola figura.» ¿Qui pot ajudar, encara avui!, millor que els versos d'En Verdaguer, els versos patriòtics d'En Verdaguer, a recobrar aquests milers de catalans d'avui, perduts no sabem on?

Nosaltres, que, particularment, estimem l'obra d'En Verdaguer en la proporció i en la mesura que exigeix l'honestedat crítica, que no recomanaríem pas el seu mestratge literari sense reserves, exaltem en ell un dels primers restauradors de l'idioma, un dels primers prosistes de la nostra llengua —d'ara i adés— i el nom d'un precursor de l'ideal dels catalans.

[«*La Publicitat*», 6-III-1932]